

VÄN I UMEÅS VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2023

EFFEKT MÅL.....	5
EFFEKT MÅL 1. Personliga vänner och nätverk	6
EFFEKT MÅL 2. Ett enklare vardagsliv	9
EFFEKT MÅL 3. En rikare fritid	11
EFFEKT MÅL 4. Ökat engagemang för mångfald	12
EFFEKT MÅL 5. Bättre samverkan med samhället	15
EFFEKT MÅL 6. Tryggare livssituation för ungdomar.....	17
VOLONTÄRSKAP	18
AVSLUTANDE REFLEKTIONER	19
ATT GÖRA OCH VARA EN GEMENSKAP	19
ATT GÖRA STADEN VÄNLIG.....	20
ATT KOMPLETTERA KOMMUNENS INSATSER	21

Verksamheten år 2023 har för Vän i Umeå varit ett fantastiskt år där människor har fått mötas över olika gränser, olika åldrar och ursprung. Vi har arbetat utifrån föreningens sex olika effektmål, i linje med vår verksamhetsidé och grundat i våra gemensamma värderingar.

Vän i Umeås arbete har så många djupa mänskliga och kulturella dimensioner, men om vi ser till antalet deltagare i föreningens hundratals aktiviteter och arrangemang har det slagit alla tidigare rekord med över 15 200 deltagare! Vi har nu över 10 000 medlemmar i vår Facebookgrupp.

Detta möjliggörs av ett hundratal engagerade volontärer, en fantastisk personal, över 600 medlemmar, en hängiven styrelse samt våra värdefulla samarbetsparter och finansiärer. Ett varmt tack till Umeå kommun för vårt partnerskap som vi nu har förlängt i ytterligare två år.

Detta partnerskap (IOP) mellan Umeå kommun och Vän i Umeå syftar till att stärka och ta tillvara hela samhällets och enskilda individers insatser för integration och samhörighet med jobb, studier, kontaktnät, vänner och ett tryggare samhälle.

För några år sedan, och särskilt efter den så kallade flyktingkrisen år 2015, låg huvudinriktningen för Vän i Umeå på att stödja mottagandet av nyanlända. Med tiden har föreningen utvecklat aktiviteter och evenemang som för både utrikesfödda och andra svenskar. Samarbetet med samhällets olika delar har utvecklats och omfattar allt fler företag, andra ideella organisationer och myndigheter. Frågor kring integration har vidgats till att omfatta inkludering och samhörighet mellan människor med olika kulturell bakgrund.

Året 2023 präglades samhället och därmed även vår verksamhet i stort av fortsatta sociala och ekonomiska konsekvenser av kriget i Ukraina, av ökad oro inför förändringar i migrationspolitiken, av en relativt hög arbetslöshet bland nyanlända i Västerbotten, olika former av diskriminering och misstänksamhet mot utrikes födda samt ofrivillig ensamhet bland många grupper.

Föreningens arbete bland utrikesfödda inkluderar inte enbart nyanlända, utan till stor del även människor som under en lång period etablerar sig i Umeå. De människor som söker sig till Vän i Umeås verksamhet är flyktingar, arbetskraftsinvandrare, studenter och forskare bestående av såväl unga som äldre med olika behov och önskemål om en inkluderande miljö och mötesplats.

Vän i Umeås arbete bidrar till att klara ett stort antal olika samhällsutmaningar i Umeå såsom:

- Integration och etablering
- Trygghet och säkerhet
- Tillväxt för befolkning och näringsliv
- Folkhälsa och minskad ofrivillig ensamhet
- Psykosocialt stöd och sociala skyddsnät
- Demokrati och jämställdhet, och inkludering i civilsamhället
- Arbete, utbildning och försörjning
- Fritid och kultur

EFFEKT MÅL

Effektmålen för Vän i Umeås verksamhet 2023

1. **Personliga vänner och nätverk.** Fler personer får nya vänner och kontakter med människor från olika länder.
2. **Ett enklare vardagsliv.** Fler får lära sig om samhälle, språk och annat som underlättar arbete, studier och övrigt vardagsliv.
3. **En rikare fritid.** Fler ges möjlighet och deltar i olika kultur- och fritidsaktiviteter i samhället.
4. **Ökat engagemang för mångfald.** Väcka intresse, öka engagemang och förståelse i samhället för olika kulturer, religioner och traditioner.
5. **Bättre samverkan med samhället.** Utveckla samverkan med politiken, offentliga aktörer och civilsamhället för att gemensamt underlätta människors etablering och integration.
6. **Tryggare livssituation för ungdomar.** Stärka utrikesfödda ungdomars förmåga och möjlighet till en bättre livssituation genom samtal, boende och arbete.

EFFEKT MÅL 1. Personliga vänner och nätverk

Fler personer får nya vänner och kontakter med människor från olika länder.

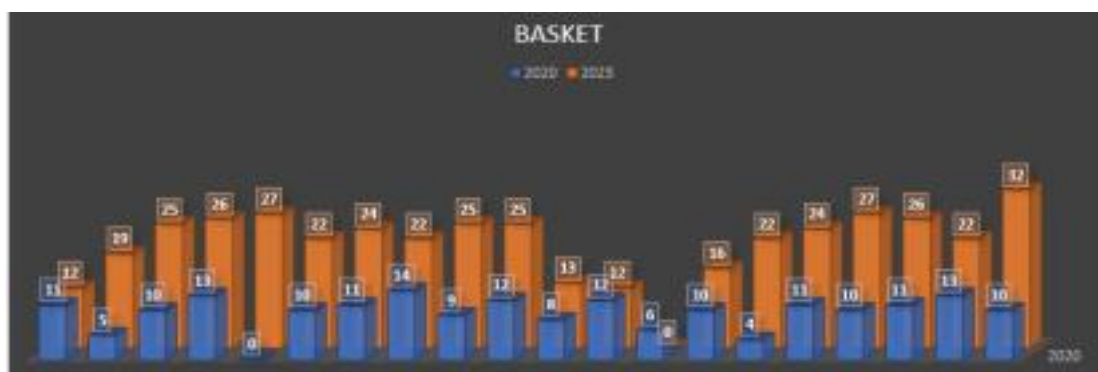
Antal deltagare aktiviteter 2023	15 263
Andel deltagare som angett att de lärt känna nya människor via Vän i Umeå	75 % enligt utvärdering i juni 2023
Antal personer i matchningar	Cirka 50

Vän i Umeås aktiviteter ger nya och gamla Umeåbor chansen att mötas varje vecka i språkcaféer, idrottsaktiviteter och övriga mötesplatser där kontakter etableras. **15 263** personer deltog i aktiviteter under 2023, vilket var ett nytt rekord.

Antal deltagare i aktiviteter 2018-2023

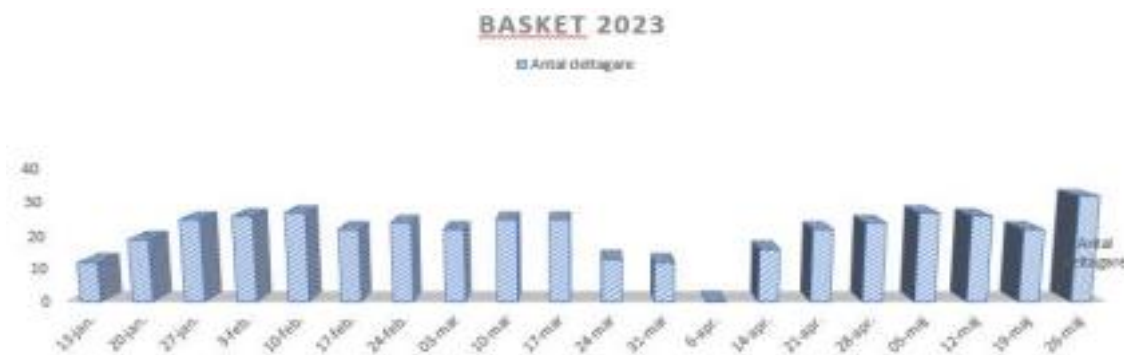
En närmare titt på data från utvärderingen i juni 2023 för Vän i Umeås basket ger en mer detaljerad ögonblicksbild av organisationen. Jämförelsen mellan 2022 och 2023 av antal deltagare för en aktivitet som exempelvis basketboll visar nästan en fördubbling.¹

Det är även intressant att notera att variationer i antalet deltagare ger insikter om den mångfald som präglar sammansättningen av deltagare och speglar hur vår verksamhet påverkas av

¹ 84 unika deltagare, varav 37 tjejer och 47 killar med ett åldersspann på 10–60 år.

omvärlden – såsom när en plötslig minskning av antalet deltagare kan förklaras av pågående Ramadan.

Vän i Umeå har testat nya sätt att **matcha ihop nyanlända och etablerade svenskar**, i form av gruppmatchning som startades under hösten 2022 (5–8 personer i varje grupp, utifrån gemensamma intressen). Några grupper har träffats flera gånger, medan andra har haft svårt att få till träffar. Efter en utvärdering gjordes ett omtag, och vi inser att några grupper behöver få mer stöd och uppbackning. Därför startades en Facebookgrupp där grupperna stöttar varandra och där även en personal från Vän i Umeå är med för att ge förslag på aktiviteter att göra tillsammans.

Det finns fortfarande matchningar där en individ eller familj möter en annan individ eller familj, och flera ensamkommande ungdomar har fortfarande önskemål att få kontakt med svenska familjer. Vi uppskattar att drygt 50 personer under 2023 har ingått i matchningsprogrammet genom individ- eller gruppmatchning.

Matchning är också en del av vårt **arbete mot ofrivillig ensamhet**. Trots att det är något färre svenskar än utrikesfödda som anmäler sig till matchningen, möter vi också svenska personer som är ensamma och söker ett sammanhang. Eftersom vi konstaterat att många etablerade svenskar i alla åldrar funnit en ny gemenskap och kunnat bryta ett mönster av isolering och ofrivillig ensamhet genom våra aktiviteter, har vi också haft ett utbyte samarbete med staden Frome i England, Umeå universitet, Region Västerbotten och Nätverket mot ofrivillig ensamhet som syftar att motverka ofrivillig ensamhet och isolering som allt fler svenskar såväl som nysvenskar erfar, särskilt efter pandemin. Även Husläkarna Hälsocentral är involverade i samarbetet, genom sitt arbete med fysisk aktivitet på recept. Vi sökte och fick stöd från Socialstyrelsen för att kunna arbeta aktivt med ofrivillig ensamhet genom kartläggning av verksamheter och aktörer i Umeå. Vi anlät Ögonblicksteatern för att hjälpa till med samordning och kartläggning och hade under hösten ett antal möten tillsammans med Umeå kommun, Region Västerbotten, Svenska kyrkan, Kärngården, Stadsmissionen In i Mariehem och Studieförbundet Vuxenskolan. Förutom kartläggning av verksamheter och att skapa handlingsplaner för dem, arrangerade vi även bland annat en musikkväll och ett Story Sharing café med tema ensamhet och gemenskap.

En stor grupp av unga har också haft möjlighet att skapa nya relationer genom projektet **Första Steget**. Det är ett samarbete med organisationen Right By Me (Stockholm), som stöttar ungdomar med utländsk bakgrund att få arbete men också knyta nya kontakter i samhället och delta i olika sociala aktiviteter. 102 ungdomar är med i projektet varav 99 har varit med i åtminstone en social eller en kapacitetsbyggande aktivitet anordnad av unga aktivitetsledare (arvoderade inom projektet).

Enkätresultaten från juni månad visar att Vän i Umeås aktiviteter verkligen breddar deltagarnas nätverk av vänner. På påståendet "Jag har lärt känna nya människor genom Vän i Umeå" valde 75 % av de tillfrågade maxnivån (4 och 5 av 5). I en öppen fråga ("På vilket sätt gjorde Vän i Umeås aktiviteter ditt liv bättre?"), hänvisade följande svar specifikt till chansen att lära känna nya människor.

Jag utövade idrott, jag lärde känna människor av alla nationaliteter, respektfulla människor.

Jag idrottade och fick vänner

Träffade nya vänner

Det skapar en känsla av gemenskap

Jag kunde hitta många kompisar.

Språk och jag fick många vänner

Jag har nåt o göra när jag känner att jag vill vara ute o hänga me andra.

Jag tycker väldigt bra att träffa med nya 😊

**"JAG ÄLSKAR VÄN I UMEÅ
OCH ALLA AKTIVITETER
SOM VÄN I UMEÅ HAR!"**

Att Vän i Umeås aktiviteter är en **multiplikator av relationer** bekräftas av politiker, företagare och arbetsgivare, samt av andra organisationer och studieförbund. Detta framkom i intervjuerna under utvärderingen i juni, där det anges att Vän i Umeå "skapar ökad samverkan att göra ... aktiviteter och sammanhang mer lättillgängligt för den som är ny i Umeå och den som är ny i Sverige"² och att Vän i Umeå svarar mot ett behov av en "social gemenskap (community)" som bidrar till att skapa "ett slags ekosystem där folk kan flytta hit och sedan stanna kvar".³ Vän i Umeå attraherar människor och skapar och underhåller relationer på sikt.

² Intervju 1, politiker

³ Intervju 3, företagare

EFFEKT MÅL 2. Ett enklare vardagsliv

Fler får lära sig om samhället, språk och annat som underlättar arbete, studier och övrigt vardagsliv.

Andel deltagare som angett att "Jag har tränat på svenska"	75 % enligt utvärdering i juni OBS: vi valde att inte ställa denna fråga till gruppen volontärer, då merparten har en svensk bakgrund
Andel deltagare som angett att "Jag har lärt mig något om svenska samhället och svensk kultur"	76 % enligt utvärdering i juni OBS: vi valde att inte ställa denna fråga till volontärer, som är mestadels människor med svensk bakgrund
Andel deltagare som angett att "Att delta i aktiviteten har gjort mitt liv i Umeå bättre"	84 % enligt utvärdering i juni

Vän i Umeås aktiviteter är särskilt viktiga för att träna svenska och för att lära sig någonting om det svenska samhället. Det ser vi speciellt med sådana aktiviteter som språkcaféer, cykelskola och bad för kvinnor. Aktivitetsregistret visar hur omfattande dessa aktiviteter är men att ingen verksamhet dominerar.

Språkcaféerna är en stor och viktig del av verksamheten. De finns i fyra olika stadsdelar och alla har sina egna profiler – söndagscaféet på Hedlunda vänder sig främst till familjer och barn, och Ersboda- och Ålidhemscaféet har, förutom samtal och fika, även läxhjälp. Språkcaféet på Väven har samhällsinformation och kulturella inslag. Under 2023 noterades 4 803 deltagare på våra språkcaféer. Andra aktiviteter som syftar till kunskap och färdigheter i vardagslivet är **Bad för kvinnor**.

Kommunens och Vän i Umeås **cykelskola** blir alltmer attraktiv (275 deltagare), liksom Bad för kvinnor (593 deltagare). I undersökning på cykelskolan i juni, där alla respondenter var kvinnor (liksom majoriteten av deltagarna), svarade deltagarna i högsta grad (5/5) att: "Jag har lärt mig något om svenska samhället och svensk kultur", "Jag blir glad av att delta i aktiviteten" och "att delta i aktiviteten har gjort mitt liv i Umeå bättre".

"På sommaren om jag får cykla ute med mitt barn det gör livet bättre."

Dessutom kan organisationen fungera som en bro mellan samhälle och **arbetsmarknad**, och hjälpa nya svenskar att förstå få tillgång till "systemet", trots språkliga och byråkratiska hinder. Projektet **Första Steget** har ordnat många CV-workshops, som syftar till att hjälpa ungdomar med utländsk bakgrund att skriva CV och att lära sig hur man söker jobb i Sverige. Företag som Hemgården, Aleva och Clockwork erbjöd speed-intervjuer och CV-skolor. Det ordnades informationsträffar med till exempel Transdev om möjligheter att få arbeta som busschaufför, och Riksbyggen har anställt fem av de deltagande ungdomarna i projektet under sommaren. Sex ungdomar fick även möjlighet att arbeta på ett stort lanseringsevenemang för projektet. Med hänvisning till detta arbete noterade en intervjuperson möjligheten för Vän i Umeå att bidra till skapandet av en "etablerad modell för att få in människor inom vård och omsorg", genom att spela en roll som "kontaktpersoner/ ledsagare" och eventuellt även stödja rekryteringen av fler personer inom detta område.⁴

Svar på enkäten i juni visar att en stor majoritet av deltagarna uppskattar den roll som Vän i Umeå har för att lära sig färdigheter för att **underlätta vardagen i Sverige**. På påståendena "Jag har tränat på svenska" och "Jag har lärt mig något om svenska samhället och svensk kultur" svarade 75 % respektive 76 % av de tillfrågade att de håller med i högsta möjliga mån (5 av 5); 84 % håller med i högsta möjliga utsträckning (4 och 5 av 5) att "Att delta i aktiviteten har gjort mitt liv i Umeå bättre". Respondenterna kommenterade också de specifika sektorer där deltagandet i Vän i Umeås aktiviteter kan stödja ett enklare vardagsliv:

Det har hjälpt mig mycket med olika saker, språk, sociala livet, träna, mår bra, hjälper mig med att skriva mitt CV och Personligt brev och så vidare

Jag har lärt känna personer och nya vänner. Dessutom har jag hittat ett bra jobb och en bra hjälp av några här på språkcaféet

Svenska lagar och förbättring av svenska språket

You make my life better in Umeå! Keep it up!

⁴ Intervju 1, politiker

EFFEKT MÅL 3. En rikare fritid

Fler ges möjlighet att delta i olika kultur- och fritidsaktiviteter i samhället.

Antal deltagare fritidsaktiviteter	11 284
Andel deltagare som angett att "Jag blir glad av att delta i aktiviteten"	96 (93%)
Andel deltagare som angett att "Skulle du rekommendera aktiviteten till en vän?"	76 (95%)
Särskild utvärdering av projektet	Resultatet kommenteras nedan i texten

I intervjuer beskrivs Vän i Umeå som "väldigt bra som en mötesplats mellan olika kulturer",⁵ en förening som väl representerar föreningslivets "mycket stora utmaning" där organisationer förväntas att erbjuda allt "från fotboll till sociala och kulturella aktiviteter".⁸ En faktor som lockar människor till aktiviteterna verkar vara att miljön är välkomnande och gör människor glada av att delta. De som svarade på enkäten angav att de blev glada av att delta i aktiviteterna (93%) och att de skulle rekommendera dem till en vän (76%).

Om vi undantar språkcaféer som syftar till att lära ut färdigheter (se tidigare effektmål), har det under 2023 deltagit **11 284 personer** i fritidsaktiviteter. En intressant grupp är de 102 ungdomar som är med i projektet **Första Steget**, som startade i slutet av januari 2023. 40 har varit med i åtminstone två (2) sociala aktiviteter anordnade av aktivitetsledare i projektet. Särskilt uppskattade aktiviteter är utflykter, skogspromenader, skidåkning som kan upplevas främmande för nysvenskar, där vårt utbud upplevts öka välbefinnande och motion för alla.

Vi var även medarrangörer av Umegrationsforum där temat var Aktiv fritid för alla. Där var också fyra ungdomar i Första Steget med och jobbade på eventet.

⁵ Intervju 2, Umeå kommuns verksamhet

EFFEKT MÅL 4. Ökat engagemang för mångfald

Väcka intresse, öka engagemang och förståelse i samhället för olika kulturer, religioner och traditioner.

Antal följare på sociala medier	Drygt 10 000 medlemmar (FB grupp) 4 100 följare (FB sida)
Antal medlemmar i föreningen	670
Andel deltagare som angett att "Jag har lärt mig något om andra kulturer än den svenska" enligt utvärdering juni 2023	63 %

Det ökade engagemanget för mångfald kan observeras genom en kontinuerlig ökning av följare på Vän i Umeås sociala medier. Facebookgruppen har drygt 10 000 medlemmar, Facebooksida har över 4 000 följare. Det är intressant att notera att 60 % av dessa följare är lokaliserade i Umeå, och att inläggen når en global publik såsom i Frankrike, Storbritannien, Finland, Tyskland, Somalia och Indien.

Det stora antalet **medlemmar** i organisationen indikerar att Vän i Umeå väcker intresse för mångfald och inkludering i Umeå.

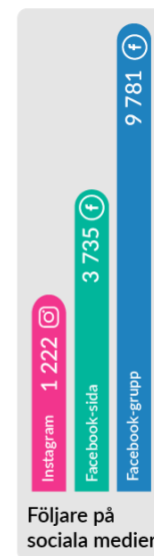
Verksamhetsåret 2023 i siffror

Antal personer

Matchade vänner 56

Medlemmar i föreningen 670

Deltagare i aktiviteter 15 263

Att vara en del av en mångkulturell miljö är ett av de primära skälen för volontärer att engagera sig i Vän i Umeås aktiviteter. Här är några citat från våra volontärer:

Jag tycker om sociala sammanhang med människor med olika bakgrund, dessutom fint att göra någon nyttig insats.

Att jag tycker möten mellan människor är bland det viktigaste för integration (ömsesidig process) och för ett fredligt samhälle.

Nyfikenhet / vill dra mitt strå till stacken för integration.

Engagemang för våra flyktingar.

Vän i Umeås aktiviteter ger volontärer och deltagare både kunskap och erfarenhet av mångfald i flera olika avseenden. De flesta volontärer anser att de lärt sig något om andra kulturer än den svenska genom att delta i aktiviteterna. En majoritet av våra medlemmar har en annan bakgrund än svensk, och därför inbjuder verksamheten i Vän i Umeå inte bara till en dialog mellan etablerade svenskar och en kategori av "nyanlända" – resultatet visar även på den komplexitet och variation som finns inom vår målgrupp och underlättar samtal mellan personer med olika icke-svensk bakgrund. Detta exemplifierar att inkludering fungerar i flera riktningar och inte bara i en enkel en-till-en-dialog mellan svenskar och nysvenskar.

Vän i Umeå har också varit närvarande i **media**, som exempelvis har hyllat organisationens [välkomnande](#) atmosfär, det enorma utbudet av [aktiviteter och den höga närvaron](#), och för vikten av våra [event](#) och [aktiviteter](#) för integration och stöd till flyktingar och nyanlända till Umeå. Även [cykelskolan](#) blev uppmärksammad på SVT.

Ett annat sätt genom vilket Vän i Umeå bidragit till ett engagemang för mångfald är genom projektet **Första Steget**, ett samarbete med organisationen Right By Me i Stockholm. Projektet hjälper ungdomar med utländsk bakgrund att hitta arbete, samtidigt som företag och arbetsgivare engageras i att främja ökad inkludering och mångfald på arbetsplatsen. Genom en form av omvänt mentorskap får ungdomarna möjlighet att träffa arbetsgivare och dela med sig av sina migrationsberättelser, utmaningar och ambitioner.

Projektet har som mål att utbilda och stödja arbetsgivare i att använda inkluderande och normkritisk rekrytering. 26 företag och organisationer har blivit en del av vårt nätverk under 2023.

Vän i Umeå har fortsatt sitt engagemang med flyktingar från Afghanistan, bland annat genom att vara en del av nätverket "Aktion i Umeå för afghaner". Det har bland annat handlat om att sprida information om hur flyktingar riskerar att utvisas till Afghanistan, och om ungdomars situation i "limbo". I samarbete med till exempel Väven har Vän i Umeå även ordnat öppna

föreläsningar och haft kontakt med politiker. Vi har också arrangerat manifestationer till stöd för den gruppen.

Vårt engagemang för mångfald har också lett till event med fokus på att uppmärksamma händelser i Sverige och världen i samarbete med andra aktörer. Vi har arrangerat event såsom "En kväll för Gaza" i samarbete med Ögonblicksteatern för att uppmärksamma det som sker i Gaza såväl som en ljusmanifestation för fred. Vi har arrangerat en samtalsserie tillsammans med Folkuniversitetet och stadsbiblioteket Väven med fokus på demokrati och inkludering under tre tillfällen med teman som muslimers situation i Sverige, Tidöavtalets konsekvenser för integration och migration samt politikertal om situationen för flyktingar i limbo.

Vi har firat mångfald genom att arrangera vår årliga fest "MOD (Musik, Ord och Dans) för en bättre värld" med ett hundratal deltagare. Vi har även tillsammans med Iransk-afghanska föreningen arrangerat Eldfesten.

Vän i Umeås roll att uppmuntra engagemang och arbeta med mångfald och inkludering omnämns av föreningens samarbetspartners. Respondenter i utvärderingsintervjuer i juni 2023 anger att Vän i Umeå har en viktig roll; Vän i Umeå "Bidrar till en större integration för våra nyanlända att de ges möjlighet att ta del av flertalet aktiviteter"⁶, och "har möjlighet att matcha och skapa möten mellan människor som inte bara är professionella..., extremt viktigt för att integrationen ska ske". "Tar ett stort ansvar för att arbeta med kommunens integrationsstrategi", genom att "(möjliggöra) möten mellan nya och gamla Umebor, får människor att känna trygghet i sin nya stad".

"...Ni är ju en otroligt viktig aktör för oss. Vi skulle inte kunna göra aktiviteter själva"

⁶ Detta och de följande är citat från enkäten vi distribuerade till samarbetsparter inom kommunens verksamheter.

EFFEKT MÅL 5. Bättre samverkan med samhället

Utveckla samverkan med politiken, offentliga aktörer och civilsamhället för att gemensamt underlätta människors etablering och integration.

Vän i Umeå arbetar givetvis inte i ett tomrum: Vi bidrar till engagemang i mångfald och inkludering genom att samarbeta med andra parter. Grundläggande för samverkan med samhället har varit vårt IOP:s samverkansgrupp och andra möten mellan Umeå kommun och Vän i Umeå. Olika kommunala förvaltningar har deltagit och bidragit med information och avstämning om verksamhet i Vän i Umeå, och om olika behov i kommunen och i samhället, samverkansmöjligheter och projektidéer. Flera projekt och aktiviteter har utvecklats genom ett samarbete mellan Vän i Umeå och kommunen, med grund i IOP, som till exempel *Inkludera flera i föreningslivet*⁷, *Digitalvän*, *Vi talar om fritid* och *Umegration*.⁸ Tillsammans med kommunen har vi också arrangerat cykelskola och simskola, samt medverkat i Medborgardialog. Vi har tagit initiativ till möten med socialtjänsten för att stärka bilden av socialtjänsten i förhållande till vår målgrupp. Tillsammans med kommunen har vi också startat nätverket för Mångfald och inkludering, vilket är öppet för alla organisationer i Umeå.

Samarbetet med olika parter är mycket viktigt för såväl kvalitet som omfattning av våra verksamheter. Exempel på detta är att andra föreningar stödjer Vän i Umeå genom att sponsra lokalkostnader för idrottsverksamhet. Lokalhyra för basketverksamheten betalar föreningen själva, och är viktig för att skapa trygghet och locka fler deltagare och tjejer. Basketen startade utomhus och ökade markant när verksamheten flyttades in i en idrottshall.

Enkäten som skickades till representanter för olika kommunala verksamheter visar att det kan göras ett bättre arbete med att sprida information om IOP-avtalet inom de kommunala förvaltningarna. Svar är blandade också när det gäller att bedöma om "alla parter har varit lika delaktiga i samarbetet och bidragit till ett ömsesidigt utbyte kring IOP-partnerskapet med Vän i Umeå". Endast en (1) av de 10 tillfrågade anger att detta "instämmer helt". Om IOP kommer att förnyas kan det behövas ett mer jämställt samarbete med en tydligare rollfördelning.

Svarande som uppger att de känner till och har arbetat inom detta IOP är dock mycket nöjda med hur det har genomförts och med resultaten. 80 % av de tillfrågade håller med att deras "verksamhet har haft ett gott utbyte med Vän i Umeå genom IOP-partnerskapet"; 90 % håller med att samarbetet "kompletterar de offentliga insatserna som erbjuds inom sin verksamhet" till hög grad och 80 % håller med att IOP "kompletterar de offentliga insatserna som erbjuds generellt" i hög grad.

I deras öppna kommentarer uppskattade respondenterna både **karaktären på samarbetet** (till exempel "Möjlighet att sprida information", att de "har fått bra information om aktiviteter i god tid", att det är "enkelt att starta upp samarbeten och genom dessa dra nytta av varandras ingångar till "målgruppen" och att "Många goda möten och aktiviteter har framkommit") och särskilt **innehållet i Vän i Umeås verksamheter** (t. ex. "Ni jobbar så bra och erbjuder massor av aktiviteter av olika sorter", "Vän i Umeå har möjlighet att matcha och skapa möten mellan människor som inte bara är professionella. De stöttar med så mycket som kommunen inte kan" och "Bidrar till en större integration för våra nyanlända").

⁷ Läs mer i "Idéer för en inkluderande förening" som finns bifogad som PDF - finns även att få i fysiskt exemplar.

⁸ Detaljer om projekt finns i Verksamhetsberättelse 2022.

Positiv feedback ges även i svaren från **föreningar och studieförbund**. Samarbetet med Vän i Umeå kan gälla olika evenemang och nätverk, till exempel "Umeå för Antirasism".

"De har ett stort nätverk med övriga civilsamhället som är otroligt viktigt för att integration ska ske"

Vän i Umeå har också ökat **samarbetet med företag** bland annat genom projektet **Första Steget**, och genom att delta i affärsnätverket BNI. Samverkan med företag har också skett genom föreningens Ukrainaarbete. Till exempel har det internationella bussföretaget Transdev, initierat ett samarbete för att sprida information om rekrytering.

Vän i Umeås insatser för att förbättra samverkan med övriga samhället för integration och inkludering har gett resultat. Ett exempel är evenemanget MOD (Musik, Ord och Dans) på Ersboda den 22 april 2023, med ett panelsamtal om segregation i Umeå. En politiker uppgav att efter evenemanget "var jag ganska glad. Jag skrev faktiskt till mina kollegor i en Messenger-grupp och sa att **jag hade träffat det antirasistiska Umeå**. Det känns som att ni skapar detta positiva värde, en bra stämning och att alla får vara med."⁹ Evenemanget kunde genomföras tack vare ett ansökt ekonomiskt bidrag från Umeå kommun.

Vän i Umeå har varit en samordnande kraft gällande stöd till och samarbete med flyktingar från Ukraina. Detta genom ett antal projekt, aktiviteter, och främst Mötesplats Ukraina.

⁹ Intervju 1, politiker.

EFFEKT MÅL 6. Tryggare livssituation för ungdomar

Stärka utrikesfödda ungdomars förmåga och möjlighet till en bättre livssituation genom samtal, boende och arbete

Många av Vän i Umeås volontärer och deltagare är ungdomar. I januari 2023 startades ett projekt som riktar sig till ungdomar med utländsk bakgrund: **Första Steget** i samarbete med Right By Me (Stockholm). Inom projektet har genomförts under år 2023 totalt 31 aktiviteter och det finns stort engagemang och efterfrågan på en fortsättning. Sex ungdomar har anställts som aktivitetsledare och leder egna aktiviteter, lyssnar på ungdomarnas behov och medverkar i planering och utformning av det fortsatta projektet. Sociala aktiviteter är värdefulla för att underlätta för ungdomar att få kontakter, och att i grupp och individuellt få samtala och uttrycka sina behov, erfarenheter och ambitioner i livet.

Projektet anordnar också kapacitetsbyggande aktiviteter, som syftar till att ungdomarna ska fylla sitt CV, skriva personligt brev samt förstå den svenska arbetsmarknaden och träna sig på jobsökningsprocessen. Projektet har även erbjudit tillfällen med speedintervjuer med företaget *Clockwork*, äldreboendet *Hemgården* och hemtjänsten *Aleva*, och vi har lagt en grund för att ungdomarna ska kunna söka sommarjobb, bland annat ett samarbete med Riksbyggen som rekryterade fem ungdomar under sommaren. Ungdomar inom projektet har fått arvoden för arbete på Umeå Fotbollsfestival och på Vän i Umeås familjeläger.

”Genom projektet Första steget har jag fått möjligheten att jobba som aktivitetsledare, en möjlighet som gör att jag både jobbar och lär mig nya saker. När jag berättade till mina vänner ville de också vara som mig. Jag kände mig stolt att jag kunde vara förebild för dem.”

Vän i Umeå fortsätter sitt engagemang med Azadi, som sedan 2017 stöttat utsatta ungdomar, till exempel genom att matcha ihop ungdomar med familjer, både som kontaktfamilj och frivillighet. Mer än 100 ungdomar har på detta sätt fått kontakt och stöd från familjer, och det har betytt oerhört mycket för såväl ungdomarna som för familjerna.

Idag ges stöd till ett 10-tal ungdomar som är asylsökande eller papperslösa. Afghanska ungdomar som får avslag blir inte längre tvångsutvisade, men får inte jobba och får heller inget stöd från myndigheter. Några av dessa lever i så kallad limbo. Vän i Umeå har informerat politiker om situationen och arbetat med stöd på olika sätt. Dessutom har vi genom insamling till Azadi kunnat betala hyra för fem ungdomar samt hittat några frivillighet, och hjälpt till med att söka boende och arbete.

VOLONTÄRSKAP

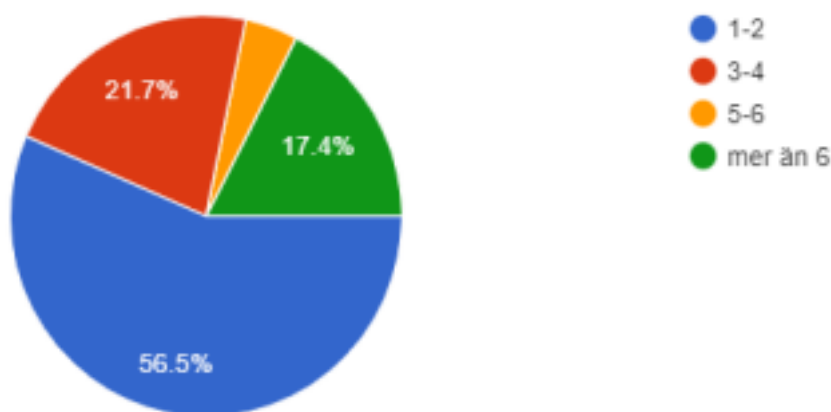
Volontärskapet utgör grunden för Vän i Umeås verksamhet. Vi strävar ständigt att ännu bättre kunna dra nytta av Umeås volontärskap och främja en ömsesidig utväxling. Genom att öka vår satsning på volontärskap kan vi stärka och berika vårt arbete, samtidigt som vi bidrar till att utveckla och stödja det engagemang som finns hos de ideellt engagerade i Umeå kommun.

I vår senaste volontärenkät framgår det att de flesta av våra volontärer lägger 1–2 timmar i veckan på sitt volontärskap, vilket ger en tydlig bild av den vanligaste insatsnivån. Det handlar exempelvis om att delta i våra språkcaféer en gång i veckan, en regelbunden veckovis aktivitet. Men det är också intressant att notera att en betydande andel volontärer investerar mer än 6 timmar i veckan i sina volontäruppdrag, vilket säger mycket om engagemanget och dedikationen hos Vän i Umeås volontärer. Vi har en imponerande mängd volontärer som ägnar betydligt mer tid åt sina uppdrag än genomsnittet.

En uppskattning visar att ungefär 100 unika volontärer med i snitt tre (3) volontärer per aktivitet, lägger ca två (2) timmar på totalt 600 aktivitetstillfällen per år. Detta ger en grov skattning på ca 3 600 timmar per år till vår verksamhet. Detta tydliggör den värdefulla roll som volontärerna spelar i Vän i Umeås arbete.

Av dessa är det cirka 45 % som lägger ner mer än 3–4 timmar/vecka, varav 18% som lägger ner mer än 6 timmar. En skattning är då ca 30 volontärer (18–45%) ytterligare bidrar med: 30 st. * 4 timme per vecka * 40 veckor = 4 800 timmar

Det innebär att volontärinsatsen, utifrån enkätsvar, volontärförteckning och registrerade aktiviteter, kan skattas till totalt **8 400** timmar för 2023.

AVSLUTANDE REFLEKTIONER

ATT GÖRA OCH VARA EN GEMENSKAP

Vän i Umeå är både en möjliggörare för integration i Umeås samhälle, och en gemenskap i sig. Den första aspekten, som vi kan kalla *att göra en gemenskap* (community), uppmärksammas särskilt av samverkansparter – entreprenörer uppskattar oss för att vi gör staden mer attraktiv och eftertraktad för människor med utländsk bakgrund (se effektmål 6) och kommunens verksamheter för att vi komplettera kommunens arbete för att göra Umeå mer välkomnande för utsatta grupper. Den andra aspekten, som vi kan kalla *att vara en gemenskap* (community), uppskattas särskilt av deltagare och volontärer, som i organisationen hittar ett svar på deras behov av att känna sig lyssnad till, sedd, stöttad – och att vara relevant.

Denna dubbla roll talar till den dubbla nivå som Vän i Umeå verkar på: den individuella dimensionen, där varje människa ska känna sig uppskattad och uppfatta att de har en roll i en gemenskap, och den strukturella dimensionen, där vårt arbete syftar till att påverka, informera och förändra samhällsliga trender och kollektiva attityder till inkludering och mångfald. Kopplingen mellan de två nivåerna har visat sig vara central för andra verksamheter som Vän i Umeå har varit involverade i, till exempel medborgardialogen där Vän i Umeå har haft en central roll under 2022.

ATT GÖRA STADEN VÄNLIG

I våra intervjuer och enkät i juni 2023 blir det tydligt att Vän i Umeå har en roll att spela för Umeå som stad i vid bemärkelse. Detta har inte bara att göra med att tillhandahålla tjänster som är användbara för nyanlända, utan också, mer generellt och på djupet, med att bidra till att skapa en positiv "sense of place" bland medlemmarna och målgruppen.

I svaren på vår enkät i juni 2023 nämns Vän i Umeås närvaro i skolor, SFI, kommun- och socialkontor, teatrar och andra offentliga platser. Vän i Umeå finns i stan, det är *en del* av stan. I arbete med ungdomar handlar en stor del av kommunikationsarbetet om att förklara staden för dem – ge adresser och vägbeskrivningar, beskrivningar av den fysiska miljön och förslag på hur man kan navigera i den – vilket är en nyckelkomponent i att bli medborgare och fullvärdiga Umeåbor.

[En artikel i DN](#) den 6 mars 2023 beskrev hur Umeå stad under lång tid har lyckats kontrastera utvecklingen av gängstrukturer och våld som påverkar många andra städer i Sverige. Artikeln klargjorde hur det kapillära, välorganiserade och blomstrande lokala föreningsliv är en nyckel för denna framgång. Vi vill gärna tro att Vän i Umeås arbete i allt större utsträckning kommer att vara en del av denna framgång också tack vare ett arbete med att förbättra samhörighet och lojaliteten hos våra ungdomar till staden som en fysisk och känslomässig miljö.

ATT KOMPLETTERA KOMMUNENS INSATSER

I avtalet för 2022–2023 skrevs att IOP skulle "stärka civilsamhällets integrationsarbete, ett effektivare resursutnyttjande samt på sikt minskade kostnader för kommunen". Intervjuer och kommentarer i undersökningarna bekräftar att vårt arbete är viktigt för att uppnå de strategiska målen och integrationsmålen för Umeå kommun. I en tid när kommuner upplever ökande svårigheter att mobilisera människor att delta på frivillig basis, har det blivit uppenbart att det finns ett behov av att "locka fler individer" in i arbetet för att bli kontaktpersoner, någonting som en intervjuperson från kommunen konstaterade var ett behov, och något som Vän i Umeå aktivt kan arbeta mot.

Det är glädjande att läsa i kommentarerna från respondenterna, inklusive personal från kommunal verksamhet, att det ideella arbetet inte bara bidrar till, utan organiskt kompletterar kommunens arbete:

Vän i Umeå har möjlighet att matcha och skapa möten mellan människor som inte bara är professionella. De stöttar med så mycket som kommunen inte kan. De har ett stort nätverk med övriga civilsamhället som är nödvändig för att integrationer ska ske

Ni kompletterar de delar som vi jobbar med

Vissa röster driver detta ytterligare och betonar hur stort ansvar kommunerna lämnar till civilsamhället i en tid då offentliga resurser inte räcker till för att ta hand om samhällets alla behov.

(Kommunen) lämnar över enormt mycket ansvar på föreningslivet, föreningslivet måste lösa det mesta

Kommunen kommer aldrig att kunna ta över en civilsamhälles organisationskapacitet att mobilisera volontärer och att uppmuntra till...att folk bidrar med både tid och pengar och nätverk och resurser och så där - det är liksom ligger i sakens natur att en kommun inte kan jobba riktigt på det sättet

Vän i Umeå är en mötesplats mellan olika kulturer, på ett sätt som kommun kan inte - hur vi jobbar vi har fyrakantar regler, vi ligger ansvaret på föreningar lite grann.

"Vän i Umeå tar ett stort ansvar för att arbeta med Umeå kommuns integrationsstrategi"